

Iz društvenega življenja

DELOVNI PROGRAM ZVEZE MEDICINSKIH SESTER-TEHNIKOV JUGOSLAVIJE

Delo in aktivnost Zveze medicinskih sester-tehnikov Jugoslavije temelji na osnovni dejavnosti, ki jo predvideva zvezni Statut, in na sklepih, ki jih je sprejela **izredna skupščina na Bledu dne 18. maja 1970.**

Osnovne in prvenstvene naloge so po Statutu in sklepih naslednje:

- I. Organizacijsko utrjevanje Zveze.
- II. Strokovno izpopolnjevanje članstva in skrb za napredek sestrске dejavnosti.
- III. Prispevek k napredku strokovnega šolanja medicinskih sester-tehnikov.

I. Organizacijsko utrjevanje Zveze

1. Da se v državi vzpostavi enotna strokovna organizacija medicinskih sester-tehnikov, si je treba prizadevati, da včlani čim večje število društev, oziroma sekcij medicinskih sester-tehnikov. Tako se bo prek republiških društev, sekcij številčno večalo in aktiviziralo tudi članstvo Zveze.

2. Prek predsedništva Zveze je treba v zveznem merilu obnoviti sodelovanje z družbeno-političnimi organi in organizacijami, kot so: Zvezni svet za zdravstvo in socialno politiko, Zveza sindikatov, JRK, s sorodnimi strokovnimi organizacijami, medicinskimi šolami idr.

3. Obstoječe odnose in sodelovanje z Mednarodnim svetom sester (ICN) je treba krepiti in razvijati zaradi izmenjave strokovnih izkušenj na področju sestrskega dela. Hkrati pa je treba razvijati tudi sodelovanje z društvi drugih držav.

4. Prizadevati si je treba, da republiška društva oziroma sekcije medicinskih sester-tehnikov redno plačujejo članarino (po 5,00 din na leto za člana), ravno tako je treba pravočasno in brez zaostankov plačevati tudi članarino ICN.

II. Strokovna dejavnost Zveze

1. Strokovno izpopolnjevanje članstva je ena izmed osnovnih zveznih dejavnosti, ki naj bo v skladu s sodobnimi zahtevami, razvojem in znanostjo sploh ter naj zajame:

— organizacijo strokovnih posvetovanj in simpozijev o najaktualnejših vprašanjih iz sestrске dejavnosti v zdravstveni službi;

— izmenjavo strokovnih izkušenj s pomočjo štipendij prek ICN in SZO. Dalje strokovno pomoč tujih izvedencev ter možnost udeležbe na mednarodnih sestarskih sestankih, izmenjavanje strokovne literature, strokovnih kadrov idr., vse to z namenom, da medicinske sestre spremljajo sodobne dosežke ter sodobno metodo šolanja in strokovnega dela;

— možnost, da člani sodelujejo na raznih strokovnih konferencah, sestankih, kongresih tako doma kakor v zamejstvu.

2. Napredek sestrске dejavnosti. Vzporedno s strokovnim izpopolnjevanjem članstva je tudi naloga Zveze, da deluje za napredek sestrске dejavnosti in službe ter s tem prispeva svoj delež k napredku zdravstvene službe v državi. Za to delo bo Zveza uporabljala že znane metode, ki so v glavnem naslednje:

— spremljala in analizirala bo posamezne probleme iz delovnega področja medicinskih sester-tehnikov z namenom, da jih rešuje, predlaga mnenja in stališča Zveze ustreznim in za to odgovornim organom;

— izdelovala bo predloge za normative in standarde sestrске službe, da se kvalitetno izboljša delo sester na vseh področjih zdravstvene službe.

III. Izobraževanje

Izobraževanje medicinskih sester-tehnikov v Jugoslaviji na sedanji stopnji družbenega razvoja in razvoja zdravstvene službe je nujno potrebno, da se kar najhitreje in čimbolj študijsko pregleda. Znano je, da obstoječi sistem izobraževanja medicinskih sester-tehnikov (deset let nazaj) ustvarja številčnost (v nekaterih republikah nezaposlenost med. sester iz leto v leto narašča), medtem ko kvaliteta, kot jo narekuje sodobna zdravstvena služba, znatno zaostaja.

Zveza medicinskih sester-tehnikov Jugoslavije, ki je kvalificirana strokovna organizacija, si bo prizadevala, da pokaže na vse probleme v zvezi z njihovim šolanjem in izobraževanjem. V doglednem času želi dati svoj prispevek za njih reševanje z izdelanim predlogom za reformo bazičnega in postbazičnega šolanja medicinskih sester-tehnikov. Zveza si bo prizadevala, da se vključi v delo pri učnih programih, se pravi za njihovo revizijo, za predloge o normativih, o minimalnih pogojih za opremo in delo v njihovih šolah, vse pač z namenom, da se dvigne kvaliteta in racionalizacija šolanja.

V okviru teh nalog si bo Zveza prizadevala, da se vzpostavi služba — delovno telo na ravni federacije, oziroma posameznih republik, vsekakor ustrezno telo, ki bi spremljalo problematiko sestrskе službe, usklajevalo njeno delo in pri predlogih tesno sodelovalo z Zvezo, ki bi jih posredovala ustreznim organom zdravstvene in prosvetne službe, tako da bi se začeli čimprej reševati obstoječi problemi.

P r i p o m b a : Naloge, ki jih postavlja program, so dolgoročnega pomena za delovni načrt Zveze.

Predsedstvo Zveze je na seji dne 20. junija 1970 sprejelo sklep, da se do redne zvezne skupščine, ki bo meseca maja 1971, opravijo naslednje naloge:

1. Seminar za glavne medicinske sestre v bolnišnicah z vsebino: »Organizacija sestrskе službe v bolnišnicah«. Ta seminar organizira Zveza društev medicinskih sester Slovenije. Čas seminarja bo v drugi polovici meseca oktobra 1970.

2. Seminar s temo: »Sestrskа služba zunaj bolnišnice«. Ta seminar organizira Društvo med. sester-tehnikov Hrvatske. Čas seminarja bo sredi meseca februarja 1971.

3. Organizacija redne skupščine ZDMSJ, ki je predvidena v Beogradu meseca maja 1971. Za to skupščino se pripravi tudi nekaj strokovnih referatov o najaktualnejših temah iz sestrskе dejavnosti.

4. Dokončni popravki Statuta, ki jih bo pripravila posebna komisija, izbrana na izredni skupščini na Bledu. To delo mora biti opravljeno do konca leta 1970, da se Statut lahko predloži v odobritev redni skupščini.

POJASNILO

o odhodu naših medicinskih sester na izpopolnjevanje ali delo v zamejstvo

Mednarodni svet sester (ICN) je izdal brošuro »NURSING ABROAD« (Sestra v zamejstvu), ki je bila sprejeta na kongresu v Montrealu leta 1969. ICN priporoča včlanjenim društvom medicinskih sester, da omogočajo svojim članicam pridobivanje strokovnih izkušenj v drugih deželah. Vse formalnosti, ki jih mora izpolniti sestra pred odhodom v tujino, opravi prek svojega strokovnega društva, v katerem je včlanjena, in sestrskęga društva v deželi, kamor se sestra odpravlja. V medsebojnem sodelovanju pripravijo društva program za strokovno izpopolnjevanje oziroma delo posamezne sestre. Za prijavo na delo v zamejstvu kakor tudi strokovno izpopolnjevanje (za bivanje med študijem ali šolanjem) je izpolniti poseben obrazec, ki ga je predpisal ICN in se dobi pri društvih medicinskih sester v vsaki državi.*

Namen programa N. A. (Nursing Abroad) je omogočiti sestram, da si pridobe izkušnje v drugih deželah in da se seznanijo s tamkajšnjim delom in navadami. Po tem programu se sestra lahko zaposli v drugi deželi ali pa se med študijem posveti spoznavanju zaželenega področja sestrskę službe v določeni državi.

Dogovori o odhodu v zamejstvo potekajo praviloma po sporazumu med sestrskim društvom dežele, ki pošilja sestre, in sestrskim društvom dežele, kamor odhajajo sestre.

* Navedeni obrazec dobijo medicinske sestre — članice društev med. sester pri Zvezi DMS Slovenije. — Op. ur.

Društvo medicinskih sester sleherne države varuje izključno le status svojih članic, in to v skladu s pravnim položajem, ki ga priznava ICN.

Medicinska sestra, ki računa na strokovno izpopolnjevanje v zamejstvu, mora imeti večletne strokovne izkušnje, ki si jih je pridobila v svoji deželi, ali pa zavzemati ustrezen položaj na določenem delovnem področju zdravstvene službe (v preventivi, bolniški službi ali v šolstvu). To pa ni pogoj, če se sestra želi v drugi državi samo zaposliti.

Poleg predpisanega obrazca za delo in izpopolnjevanje v zamejstvu morajo sestre zadostiti tudi še drugim določenim pogojem, ki je zanje potrebna predpisana dokumentacija (znanje jezika, zdravstveno stanje idr.).

Pogodba za delo ali izpopolnjevanje, ki jo podpišejo organi obeh držav, se ne more preklicati ali preložiti, razen v primeru bolezni ali kakega drugega objektivnega razloga kandidatke.

Če med delom ali strokovnim izpopolnjevanjem nastopi nesporazum, je treba o tem takoj obvestiti društvo sester dežele gostiteljice.

Podrobnejše podatke v zvezi z odhodom na strokovno izpopolnjevanje ali na delo v tujini, zlasti glede zbiranja potrebne dokumentacije, lahko dobijo medicinske sestre na sedežih republiških društev (sekcije) medicinskih sester v svoji republiki ali pri Zvezi medicinskih sester Jugoslavije v Beogradu.

Zveza medicinskih sester Jugoslavije
Beograd
Sl. Penezića-Krcuna 35

STROKOVNO IZPOPOLNJEVANJE MEDICINSKIH SESTER

Društvo medicinskih sester Ljubljana nadaljuje s strokovnim izpopolnjevanjem medicinskih sester v obliki celodnevnih predavanj in demonstracij po enkrat na mesec.

Program seminarja je prilagojen vsestranskemu delu medicinskih sester z namenom, da si osvežijo in dopolnijo strokovno znanje.

Program seminarja

od 15. januarja 1971 do 23. aprila 1971

- 15. januarja 1971** (petek) ob 8. uri v predavalnici ortopedske klinike:
1. Diagnoza in terapija mezenhimopatij (prof. dr. Bogomil Vargazon)
 2. Nove metode v nefrologiji (prim. dr. Saša Luzar)
 3. Delo sestre pri dializi ledvic (viš. med. s. Iva Potočnik)
 4. Ogled interne klinike
- 19. februarja 1971** (petek) ob 8. uri v predavalnici ortopedske klinike:
1. O poklicnem usmerjanju (poklicni svetovalec Milan Pavliha)
 2. O mladostnih prestopkih (defektolog prof. Ivan Škoflek)
 3. Težave otroka v puberteti (dr. Anica Kos)
- 20. marca 1971** (petek) ob 8. uri v predavalnici ortopedske klinike:
1. Proizvodnja in kontrola dojenčkove hrane: mleka, sadja, zelenjave in mesa (mr. ph. Anton Gregec, Pliva Zagreb)
 2. Demonstracija in degustacija navedenih proizvodov
 3. Film »Košnica zdravilja«
 4. Patologija prebavnega trakta (prof. dr. Leon Matajč)
- 9. aprila 1971** (petek)
- Ekскурzija v Zavod za delovno usposabljanje mladine v Črno na Koroškem in bolnišnico v Slovenj Gradcu.
- 23. aprila 1971** (petek) ob 8. uri (kraj sporočimo kasneje)
1. Pregled epidemiologije črevesnih infekcij (prof. dr. Milko Bedjanič)
 2. Občni zbor društva medicinskih sester Ljubljana

Kotizacija za celotni seminar znaša za posamezno udeleženko 60,00 din, za posamezne dneve pa 15,00 din.

Prosimo, da prijavite udeležbo na naslov:

Društvo medicinskih sester Ljubljana, Japljeva 2, obenem pa nakažite kotizacijo na tekoči račun: št. 501-9-292.

Društvo medicinskih sester
Ljubljana

STROKOVNI IZPITI — POJASNILA

Že v 1. številki »Zdravstvenega obzornika« 1967 smo objavili napotila zdravstvenim delavcem, iz česa se morajo pripraviti na strokovni izpit.

Že ob pripravah in po sprejetju novega zakona o zdravstvenem varstvu, ki obravnava tudi strokovne izpite, smo dobivali in še dobivamo veliko vprašanj, kakšni so pogoji in kakšno strokovno gradivo je zdaj predpisano za strokovni izpit.

Republiški sekretariat za zdravstvo in socialno varstvo je z okrožnico št. 132-1/69, poslano zdravstvenim ustanovam, dal še naslednja pojasnila:

Dokler po novem zakonu o zdravstvu ne bodo izdani novi predpisi in programi za strokovne izpite zdravstvenih delavcev, veljajo še vedno ustrezna določila Pravilnika o strokovnih izpitih zdravstvenih uslužbencev (Ur. l. FLRJ, št. 14/60 in 51/60).

Splošni del strokovnega izpita je enak za vse profile zdravstvenih delavcev in obsega naslednje gradivo:

1. **Družbeno-politična ureditev SFRJ** (literatura: splošni priročnik za strokovne izpite, Ustava SFRJ, Ustava SRS z amandmaji, Statut zavoda).

2. **Delovna razmerja in socialno zavarovanje** (literatura: splošni priročnik za strokovne izpite, temeljni zakon o delovnih razmerjih, pravilnik o delovnih razmerjih zavoda, posamezni zakoni o: zdravstvenem zavarovanju, pokojninskem zavarovanju, invalidskem zavarovanju, o organizaciji in financiranju socialnega zavarovanja). Novi zakon o zdravstvenem zavarovanju in o obveznih oblikah zdravstvenega varstva je objavljen v Uradnem listu SRS, št. 26/70, str. 480.

3. **Splošni upravni postopek** (literatura: zakon o splošnem upravnem postopku oziroma ustrezno poglavje iz splošnega priročnika za strokovne izpite).

4. **Organizacija zdravstveneslužbe** (literatura zbrana v skriptih tov. Stanka Pluta — v zalogi pri Zvezi društev medicinskih sester, Ljubljana, Veselova 2). Novi zakon o zdravstvu je objavljen v Uradnem listu SRS, št. 26/70.

5. **Zdravstvena statistika** (literatura: skripta Zvoneta Odarja, pri Višji šoli za zdravstvene delavce v Ljubljani in deloma tudi pri drugih zdravstvenih šolah; poleg tega »Zdravstvena statistika« dr. Sirovica — dr. Vukmanovič, ki pa zadostuje le za kadre s srednjo izobrazbo; za dajanje strokovne pomoči so usposobljene ustrezne službe pri regionalnem zavodu za zdravstveno varstvo).

Raven izpraševanja in ocenjevanja se ravna po stopnji strokovne izobrazbe kandidatov.

Splošni priročnik za strokovne izpite je založil »Gospodarski vestnik« in je naprodaj po vseh knjigarnah; vsebuje tudi gradivo, ki ni predpisano za zdravstvene delavce (administracija, gospodarski in finančni predpisi ipd.).

Posebni del strokovnega izpita obsega predmete, ki so za posamezni profil (naziv) navedeni v 19. členu cit. pravilnika.

Ti predmeti so razčlenjeni sicer v posebnem priročniku s programi (v izdaji zveznega uradnega lista iz l. 1960), vendar tega kandidati ne potrebujejo.

Snov iz navedenih predmetov opravljajo kandidati v okviru programa ustrezne medicinske šole, ki so jo končali, in po literaturi, ki so jo uporabljali med šolanjem (učbeniki, skripta).

Seveda bodo morali kandidati, ki so šolo končali že pred daljšim časom, poseči po literaturi, ki je sedaj v uporabi na ustrezni šoli.

Glede izpitnih rokov in drugih administrativnih postopkov ob pripravljanju pa še vedno veljajo navodila iz 2. poglavja okrožnice št. 132-7/64 z dne 3. XI. 1964, ki jo dobite v personalni službi vsakega zdravstvenega zavoda.

Zveza društev med. sester
Slovenije

POPRAVEK

V prejšnji, tj. 3. številki »Zdravstvenega obzornika« letos smo objavili članek »Novi predpisi iz zdravstva in zdravstvenega zavarovanja«. V njem je na 175. strani pod 6. točko naveden za uskladitev organizacije odpravljenih specialnih zavodov in institutov rok 31. 3. 1971.

Prosimo cenjene bralce, da ga popravijo v pravilni rok 31. 12. 1971, kot ga določa novi zakon.

Uredništvo

CENJENIM NAROČNIKOM!

Pri pregledovanju kartoteke je uprava lista ugotovila precejšnje število tistih, ki še nimajo poravnane vse naročnine za Zdravstveni obzornik.

Ker znašajo neporavnane naročnine že tolikšno vsoto, da ta primanjkljaj resno ogroža nadaljnje izhajanje našega glasila, smo primorani vsem prizadehim poslati opomine za poravnavo dolgovanega zneska.

Vljudno vas prosimo, da se temu pozivu odzovete, ker vam sicer Zdravstvenega obzornika ne moremo več pošiljati.

Ni nam prijetno opozarjati na zaostanke v naročnini, zlasti še, ker je to povezano z delom in s stroški, na drugi strani pa moramo tudi mi sproti poravnnavati svoje obveznosti.

Zato vas prosimo, da sprejmete to opozorilo z vsem razumevanjem na znanje in da **poravnate zaostalo naročnino**, brž ko dobite opomin s položnico.

Uprava Zdravstvenega obzornika

Beleške ob knjigah

W. A. Friedländer — H. Pfaffenberger:
OSNOVNA NAČELA IN METODE SOCIALNEGA DELA, 308 strani, izdala Tehniška založba Slovenije, Ljubljana 1970
cena 58,00 din.

Ze po naslovu knjige lahko domnevamo, da njena vsebina obravnava teoretične pojme socialnega dela, tj. strokovno področje, o katerem pri nas še ni mnogo objavljenega. Čeprav je delo izšlo v ZDA, je brez dvoma aktualno tudi za nas in bo tistim, ki so neposredno vključeni v socialno dejavnost, dalo dovolj napotkov o metodah socialnega dela.

Obsežna vsebina knjige je razdeljena na pet delov, ki v številnih poglavjih obravnavajo: Splošna načela socialnega dela, Socialno pomoč posamezniku, Skupinsko socialno delo, Socialno skupnostno delo ter Upravo in raziskovanje na področju socialnega varstva.

V uvodu, ki ga je napisal Bernard Stritih, je poudarjeno, da so se metode socialnega dela razvijale na osnovi praktičnih izkušenj socialnih delavcev, seveda pa jih je bilo možno dvigniti na raven teoretičnih spoznanj šele z znanstvenim raziskovanjem človeka in družbe. V najožjem strokovnem pomenu pa se uporablja termin socialno delo takrat, kadar z njim označujemo poseben način delovanja pri uresničevanju ciljev in nalog socialne politike torej dela, ki ga največkrat opravljajo poklicno usposobljeni socialni delavci.

Knjiga lahko zelo veliko prispeva tudi pri vključevanju socialnega dela v druge stroke, saj je v teoretičnem pogledu dokaj celovit prikaz socialne dejavnosti. Nadalje bo lahko koristila tudi vsem tistim, ki načrtujejo socialno delo, pa sami niti niso socialni delavci; skratka, pripomogla bo do boljšega razumevanja in povezovanja socialnega dela v različnih službah.

Prav zato menimo, da bodo po tej knjigi posegali tudi zdravstveni delavci, ki se na svojih delovnih mestih srečujejo s socialno-medicinsko dejavnostjo. Metode te dejavnosti so namreč dostikrat težko rešljivo vprašanje, zlasti za medicinske sestre v patronažni službi, ko morajo reševati tudi osebne in družinske probleme, da lahko uspešno sanirajo zdravstveni primer.

Prednost knjige je tudi v tem, da ima poleg stvarnega kazala še seznam tuje literature o upravi in raziskovanju v območju socialnega skrbstva.

N. J.

Dr. Hannah in dr. Abraham Stone:
POGOVORI O SPOLNOSTI IN ZAKONU. Nova predelana izdaja. Cena 35,00 din. Založila »Naša žena«, Ljubljana 1969.

Knjiga je izšla v ponovni izdaji, ki sta jo predelala hči avtorjev dr. Glorija Stone Aitken in dr. Aquiles J. Sobrero. Dodala sta knjigi vse tisto, kar jo je napravilo popolnoma sodobno, in to z najnovejšimi pogledi na zakon, načrtovanje družine in kontracepcijo.

»Pogovori o spolnosti in zakonu« so napisani v obliki svojevrstnih posvetov med zdravnikom in mladim parom, ki se namerava poročiti. V knjigi avtorja stvarno in neposredno, v poljudnem jeziku podajata bistvena dejstva o spolnem združevanju in razmnoževanju. Knjiga je resnično praktičen vodič na področju spolnosti in zakona, saj podrobno obravnava anatomijo in fiziologijo spolnih organov, tehniko spolnih odnosov, kontracepcijo in skoro vso problematiko v zvezi s spolnostjo in zakonom.

Knjigo je prevedla Nada Pantić-Starričeva, prevod pa je strokovno pregledala dr. Lidija Andolšek-Jerasova.

M. S. M.

Zanimivosti

SLADKOR IN MEHKA VODA POSPEŠITA OBOLENJE OŽILJA

Na VI. mednarodnem kongresu kardiologov v Londonu, kjer se je zbralo okrog 3000 specialistov z vsega sveta, je dr. André Jouve iz Marseilla izjavil, da sladkor pripomore k obolenju ožilja.

Raziskali so, kako na infarkt vplivata sladkor in voda. Predvsem so preizkusili saharoze, beli sladkor, ki ga prodajajo v trgovinah, in pa industrijski škrob, za katere so domnevali, da vplivajo na zamašitev žil. Po zapletenem fiziološkem procesu namreč pospešujejo nabiranje maščob na stenah arterij.

Po statističnih podatkih so zdravniki ugotovili tudi, da je umrljivost zaradi srčnih bolezni veliko manjša v deželah, kjer ljudje uživajo trdo vodo, se pravi vodo, ki vsebuje veliko mineralov, medtem ko je v deželah, ki imajo mehko vodo, umrljivost večja. To je dognal dr. Schröder, ki je proučeval kakovost vode v 160 velikih mestih in 1300 občinah v ZDA.

PREOBČUTLJIVOST ZA SUROV KROMPIR

Malo je še znano, da je v surovem krompirju alergen, ki pri preobčutljivih ljudeh lahko povzroči alergične pojave. V poskusih jih je od 1200 alergikov po lupljenju surovega krompirja 29 dobilo različne alergične pojave. Pri nekaterih so s surovim krompirjem povzročili pravi astmatični napad. Toda isti bolniki niso imeli nobenih težav po uživanju kuhanega krompirja. Na preobčutljivost za surov krompir je treba pomisliti pri kuharjih in gospodinjah.

Sedaj raziskujejo, ali je alergen v surovem krompirju morda klorogenska kislina.

Z. S.

DNEVNE GERIATRIČNE BOLNIŠNICE

V Cardifu so leta 1964 odprli bolnišnico posebnega tipa. Šest let že deluje zelo uspešno kot povezava med bolnišnico zaprtega tipa ter nego in zdravljenjem na domu. Po opremljenosti ustreza veliki splošni bolnišnici. Daje le dnevno oskrbo geriatričnim bolnikom iz bližnje okolice, ki niso akutno bolni in ne potrebujejo stalne nege. Bolnišnica sprejema le bolnike, ki želijo natančnih specialističnih preiskav in napotkov za zdravljenje.

Bolniki prihajajo po potrebi dvakrat do petkrat na teden. Bolnišnica nikakor ni ustanova za nadzorovanje bolnikov kot tudi ne ustanova za vzpostavljanje socialnih kontaktov. Temu namenu služijo druge ustanove.

S. Z.

HOSPITALIZACIJA POŠKODB V SPLOŠNIH BOLNISNICAH

Na število bolniško oskrbnih dni zaradi zdravljenja poškodb in na vrsto poškodb, ki zahtevajo bolnišnično zdravljenje, vpliva med drugim tudi starostna struktura prebivalstva.

Najpogosteje so hospitalizirani prebivalci zaradi poškodb v starostni skupini od 15—19 let, največ dni hospitalizacije zaradi poškodb pa odpade na prebivalstvo v starosti od 20 do 29 let in po 50. letu starosti.

Največ dni hospitalizacije zahtevajo prelomi spodnjih ekstremitet (56,4 na 1.000 prebivalcev), slede opekline (19,5 na 1.000 prebivalcev), poškodbe glave brez preloma lobanje (14,96 na 1.000 prebivalcev), udarine in zmečkanine (11,35 na 1000 prebivalcev), prelom kosti trupa (11,55 na 1000 prebivalcev) ter prelomi gornjih ekstremitet (11,06 na 1.000 prebivalcev).

Dr. Ivan Kastelic